

Saksbehandler: Johan Weydahl, tlf: 75420125, e-post: johan.veydahl@vagan.kommune.no

Det Kongelige Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Høring - forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning i strandsonen langs sjøen

Vedlagt følger Vågan kommunes uttalelse til departementets forslag til nye retningslinjer i strandsonen. Uttalelsen er gitt av Hovedutvalg for næring, plan og utvikling i sak 131/09.

Med vennlig hilsen

Johan Weydahl
Kommunalsjef

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
04.09.2009	Saksframlegg - uttalelse til rev forskrifter strandplanloven.doc	74899

Høringsuttalelse til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen

Sammendrag

Miljøverndepartementet har sendt forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen på offentlig høring. Planretningslinjene skiller mellom presskommuner og kommuner med mindre press. Vågan kommune er sammen med øvrige kommuner i Nord-Norge foreslått definert som kommune med mindre press på strandarealene.

Dette saksframlegget er Vågan kommunes høringsuttalelse.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Bakgrunnen for utarbeidingen av statlige planretningslinjer for en differensiert strandsoneforvaltning, er innstramningen av byggeforbudet i 100-metersbeltet og reglene om dispensasjon i plandelen til ny plan- og bygningslov. Ved behandlingen av loven ble det forutsatt at det skulle utarbeides statlige planretningslinjer for en differensiert strandsonopolitikk.

Hensikten med retningslinjene er å forhindre uheldig bygging i 100-metersbeltet langs sjøen, samtidig som det gjennom planleggingen skal legges til rette for en bærekraftig lokal utvikling bygd på de ulike natur- og kulturgitte forholdene langs kysten. Det foreslås derfor noe ulike retningslinjer for sentrale områder der presset på arealene er stort, og for områder med mindre press på arealene.

Den geografiske avgrensningen er basert på en vurdering av kommunenes beliggenhet i forhold til større byer, og antatt byggepress i denne forbindelse:

- Punkt 4.1 foreslår generelle retningslinjer for kommuner definert som pressområder.
- Punkt 4.2 foreslår nærmere retningslinjer for kystkommunene i Oslofjord-regionen.
- Punkt 4.3 foreslår nærmere retningslinjer andre sentrale områder der presset er stort, det vil si kysten i Aust-Agder og Vest-Agder og deler av kysten i Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag.
- Punkt 5 foreslår retningslinjer for områder med mindre press på arealene, dvs. deler av kysten i Rogaland, Hordaland, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, og kysten i Sogn og Fjordane, Nordland, Troms og Finnmark. Disse retningslinjene er mindre strenge enn retningslinjene for sentrale områder der presset på arealene er stort.

Miljøverndepartementet viser til at avgrensningen er gjort ut fra en samlet skjønnsmessig vurdering, og at den må anses som et grunnlag for videre vurderinger på basis av høringen. Det bes derfor spesielt om at det gis synspunkter på den geografiske avgrensningen i høringen.

Merknader

Vågan kommune har i overkant av 9.000 innbyggere og et landareal på ca 470km². Innenfor en avstand av 15 km fra kommunesenteret Svolvær bor mer enn 75% av

innbyggerne. Strandlinjen med alle større øyer er derimot mer enn 900 km lang og representerer en kystlinje som både har attraktive og utilgjengelig områder enten en benytter båt eller bil. Kommunen er derfor preget av et svært variert utbyggingsmønster fra urbane tettsteder til større eller mindre bebygde områder og småtettsteder der innslag av spredt bolig- eller fritidsbebyggelse er etablert via bosettingsmønster fra den tradisjonelle fiskerkulturen langs kysten av hele Nord-Norge. Flere små lokalsamfunn i kommunen der fiskarbonden har funnet sitt utkomme, står i ferd med å forvitte dersom det ikke tillates en viss utbygging. Utbyggingspress i form av bolig, ferieleiligheter og næringsvirksomhet er størst i Svolvær, Kabelvåg og Henningsvær.

Geografisk differensiering

De statlige planretningslinjene skiller mellom kommuner med høyt press, og kommuner med mindre press på strandområdene. Det stilles spørsmål ved om en slik inndeling er hensiktsmessig for å oppnå en mer differensiert strandsonopolitikk, da de geografiske variasjonene innad i kommune i mange tilfeller vil være vel så store som på tvers av kommunegrensene. Dette vil kunne medføre at retningslinjene blir for strenge i enkelte utkantdistrikt i definerte presskommuner, mens de blir for vage i bynære områder i kommuner definert som områder med mindre press. En differensiert strandsonopolitikk bør derfor i større grad knyttes til den konkrete arealsituasjonen, og ikke til kommunens avgrensning og geografiske plassering. Dette gjelder særlig omlandet rundt større byer som utgjør typiske pressområder for boliger og fritidsboliger. I arealdelen til kommuneplanen vedtatt juni 2008 er strandsonehensynet tillagt særlig vekt. Kommuneplanen anses generelt å ligge innenfor rammene av forelagte forslag til statlige planretningslinjer. En slik avgrensning av områder i Vågan kommune bør i likhet med andre kommuner i Nord-Norge i utgangspunktet vært håndtert lokalt via planavklaringer i arealdelen. Dersom den kommunevise differensieringen opprettholdes, bør den foreslåtte differensiering beholdes med mulighet til å avvike fra denne gjennom kommuneplanens arealdel.

Retningslinjenes innhold – skille mellom pressområder og områder med mindre press

De generelle retningslinjene for områder med høyt press og områder med mindre press er svært like i meningsinnhold, med noen få unntak jf. merknadene til kapittel 4. Samtidig er rekkefølgen og formuleringene som er brukt svært ulike. Dette gjør det vanskelig å få et klart inntrykk av hva de reelle forskjellene består i, og hva som ligger bak formuleringsnyansene i høringsutkastet. Det anbefales derfor at retningslinjene som er felles for begge områdetypene trekkes ut og samles i et felles kapittel med generelle retningslinjer for strandområder uavhengig av press-situasjon, mens de særegne retningslinjer for pressområder og områder med mindre press rendyrkes i separate kapitler.

Merknader til kapittel 4 - Pressområder

Følgende retningslinjer foreslått for pressområder, er hensyn som bør vurderes generelt og uavhengig av pressituasjon:

- Hele kap. 4.1 med unntak av

1. avsnitt: " ... forbudet skal derfor behandles strengt og dispensasjoner skal unngås i sentrale områder der presset på arealene er stort"
2. avsnitt: " For ny utbygging og nye tiltak, inkludert eventuell utbygging av bolig- eller fritidsbebyggelse, bør det kreves reguleringsplan."
3. avsnitt: "... utvidelse av eksisterende bygninger skal skje i retning bort fra sjøen"

- Hele kap. 4.3 fra og med "Delmål"

Merknader til kapittel 5 - Områder med mindre press

- Kap.5, s.7 – 2. avsnitt: "100-metersbeltet er av nasjonal interesse, og bygging her i de nevnte kommunene kan bare tillates etter en konkret vurdering ut fra lokale forhold." Det bør presiseres hvorvidt en slik avklaring må skje på kommuneplannivå, eller om det etter en konkret vurdering også er rom for innregulering av nye utbyggingsområder gjennom detaljplaner. Det bør også vurderes åpning for behandling av enkeltsaker (byggesaker) i 100 m belte der naturlig utbygging utenfor 100 m belte umuliggjøres pga avstand mellom fjell og fjæra.

- Kap.5, s.8 – 1. avsnitt: Det forutsettes at naust til fritidsformål inngår som "anlegg for ferdsel til sjøs".

- Kap.5, s.8 – 3. avsnitt: "Det vil være enklere for kommunene å gi tillatelse til å bygge i områder uten press enn i områder der presset er stort. Det vil gi kommunene utenfor pressområdene mulighet til å inkludere strandsonen i sine helhetlige utviklingsstrategier."

Det synes uklart om retningslinjen gjelder generelt innenfor alle kommunene definert som områder med mindre press, eller om det her er snakk om en konkret vurdering innenfor den enkelte kommune. Vurderingen bør kunne gjøres konkret i den enkelte kommune basert på retningslinjer til bestemmelser i arealdelen til kommuneplanen.

- Kap.5, s.8 – 4 og 5 avsnitt: I fjerde avsnitt står det at utbygging i urørte områder med strandsonerinteresser av spesiell verdi skal unngås, mens det i femte avsnitt står at det vanligvis ikke bør tillates utbygging i slike områder. Det bør her brukes konsistente formuleringer for å klargjøre kommunenes handlingsrom.

- Kap.5, s.8 – 5. avsnitt: "Forholdet til andre interesser, som for eksempel landbruk, fiske oppdrett og reindrift må også vurderes. Der det tillates bygging bør hensynet til andre interesser ivaretas best mulig." Da hensynet til allmennheten oppfattes å utgjøre det primære strandsonerhensynet, bør "andre interesser" erstattes eller eventuelt suppleres med "allmenne interesser".

- Kap.5, s.8 – 6. avsnitt: Det bør tas inn en retningslinje som sikrer at nye utbyggingsområder i strandsonen ivaretar muligheten for sammenhengende atkomst langs strandlinja i områder som ellers ligger til rette for allmenn ferdsel. I nye utbyggingsområder bør slik atkomstmulighet fortrinnsvis tilrettelegges langs sjøsiden.

- Kap. 5, s8. – siste avsnitt: *Behovet for næringsutvikling og arbeidsplasser, for eksempel satsning på reiseliv og turisme, kan tillegges vekt i vurderingen av tiltak i 100-metersbeltet.*

Disse hensynene må veies opp mot hensynet til allmenne interesser. Vågan kommune ser positivt på muligheten for å prioritere sjørettet næringsutvikling i strandsonen for tiltak som krever lokalisering med nærhet til sjøen tettstedsnære områder. Retningslinjen er imidlertid svært vid med en generell åpning for prioritering av næringsutvikling og behov for arbeidsplasser i strandsona, uavhengig av type næring og konkret arealsituasjon. Manglende avklaring av kommunens handlingsrom, reduserer muligheten for en langsiktig og helhetlig forvaltning av strandsona, ved at strandsonerhensynene må vurderes opp mot kommunens utviklingsbehov i hver enkelt sak. Dette vil kunne redusere forutsigbarheten både for allmennhetens interesser og potensielle utbyggsaktører.

Konklusjon og anbefaling

Det er behov for en tydeligere og mer differensiert strandsonerpolitikk som tar hensyn til variasjonen i utfordringer og muligheter som eksisterer, både innenfor og mellom kommunegrensene. Vågan kommune ser derfor positivt utarbeiding av statlige planretningslinjer som muliggjør en mer differensiert arealforvaltning av

strandarealene. Foreslåtte differensiering anses imidlertid i liten grad å ta hensyn til variasjoner innad den enkelte kommune. Det anbefales derfor at en differensiert strandsonopolitikk i større grad knyttes til konkret press-situasjon, og ikke til kommunens avgrensning og geografiske plassering. Det bør utarbeides mer eksplisitte og målbare definisjoner på "pressområder" og "områder med mindre press" som grunnlag for en soneinndeling innenfor den enkelte kommune. Det anses som viktig at de nye planretningslinjene bidrar til en klargjøring av kommunenes handlingsrom, og de statlige rammene kommunene skal forholde seg til. Foreliggende høringsforslag oppfattes som noe utydelig, og det stilles spørsmål ved om foreslåtte retningslinjer virker tilstrekkelig avklarende i forhold til hensikten. Det anbefales at meningsinnholdet tydeliggjøres jf. merknader til kap.4 og kap.5 ovenfor. Retningslinjer som er felles for presskommuner og kommuner med mindre press bør trekkes ut og sammenfattes i et felles kapittel med generelle retningslinjer for strandområder uavhengig av press-situasjon, mens de særegne retningslinjene for pressområder og områder med mindre press rendyrkes i separate kapitler. Slik forslaget framstår, vurderes rammene for forvaltning av områder med mindre press som vært utydelige.

Deler av Vågan kommune har i likhet med andre større bykommuner i Nord-Norge et utbyggingspress i enkelte områder som et pressområde definert i denne retningslinjen. Det anses imidlertid som lite hensiktsmessig å underlegge hele kommunens strandareal en slik håndtering. Dersom den kommunevise differensieringen opprettholdes, bør Vågan kommune beholde foreslåtte klassifisering som mindre pressområde, og i stedet håndtere utsatte pressområder gjennom kommuneplanens arealdel.

Vedtak

1. Planutvalget vedtar dette saksframlegget som Vågan kommunes uttalelse til "Forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen".

Johan H Weydahl
Kommunalsjef

Trykte vedlegg:

- Forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, høringsbrev datert 29.06.09.

Utrykte vedlegg:

- Bestemmelser til kommuneplanens arealdel, vedtatt juni 2008

131/09

Saksgang		
Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Hovedutvalg for næring, plan og utvikling		

Høring - forslag til statlige planretningslinjer - forvaltning av strandsonen

Vedlegg:

Dok.dato	Tittel	Dok.ID
03.07.2009	Høring - forslag til statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning i strandsonen langs sjøen	70813

Saksopplysninger:

Bakgrunn og problemstilling

Miljøverndepartementet har utarbeidet nye og strengere retningslinjer for forvaltning av strandsonen. Regelverket er vedlagt denne sak og har til hensikt å unngå uheldig bygging av 100 m belte i strandsonen. På side 7 i forslaget til retningslinjene er det angitt de vilkår som skal knyttes til kommunens praktisering av reglene.

Analyse av krav/hensyn

Rådmannen vil anmode om at hovedutvalget vurderer de retningslinjer som foreslås i departementets høringsforslag og nedsetter en gruppe til å lage en uttalelse på samme måte som utvalget gjorde for forslaget til nye regler innen friluftsløven.

Konklusjon

Hovedutvalget vil nedsette en gruppe til å utarbeide kommunens uttalelse til forslag til nye planretningslinjer. Administrasjonen vil bistå utvalget i arbeidet.

Rådmannens innstilling:

Hovedutvalget vil nedsette en arbeidsgruppe som gir kommunens uttalelse til nye planretningslinjer for forvaltning av strandsonen langs sjøen.

Rolf G. Nicolaisen
Rådmann